

som man kalder Forsynet. (Tscherning: Men Forsynet har ikke bestemt Rentefoden til 4 pCt.) Jeg skal nu med et Par Ord omtale det foreliggende Forslag; jeg maa dertil sige, at jeg troer ikke, det vil svare til sin Hensigt; jeg vil derfor ikke sige, at der jo nok kan komme noget Godt ud deraf ved nogen Forandring. At det ikke svarer til Hensigten, troer jeg, at det ærede Medlem for Veile Amts 1ste Valgfreds (Gad) uskrivlig har understøttet mig i at bevise. Det hedder, at det skal være for Udlaan i faste Eiendomme, men det er kun for de Udlaan, hvor der stilles Pant; men der gives ogsaa en heel Deel andre Udlaan, hvorom det ikke kan siges, at de ere i faste Eiendomme, skjøndt det dog er til Giere, der have faste Eiendomme i Besiddelse. Det er nærmest disse Udlaan, jeg har for Die, i Forbindelse med de andre. Jeg befrygter, at hvis Lovforslaget gik igjennem, saa vil Udsalget blive, at man gjorde det vanskeligt for Raantagere at faae Penge mod Pant til 4 pCt.; men hvad der vilde træde ifædet, vil være, at de fik Laan uden Pant til 10 eller 12 pCt. Det er mig bekjendt, at der i mangfoldige Tilfælde gives 25 pCt. af saadanne Udlaan (Hør!), og man har sagt, og det kan bevises, at der er givet indtil 600 pCt. (Latter), ja, det er Tilfældet. Den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 1ste Valgfreds (Schønberg) kom ind paa at sige, at Loven af 6te April 1855 ingen Forandring havde gjort. Ja, saa forstaaer jeg ikke, hvorfor Loven er udkommen. Det er imidlertid forekommet mig, at den har gjort en betydelig Forandring, og det er den, at alle de Udlaan, hvorfor der ikke stilles Pant i faste Eiendomme, maae give en højere Rente (Schønberg: Talen er jo kun om Udlaan i faste Eiendomme!). Der er adskillige andre Forandringer og deriblandt den, som var et meget gavnligt Middel imod det, som man saameget befrygter ikke skulde kunne contrrolleres, nemlig at Capitalister skulde tage højere Rente, end de efter Loven maatte, i Smug; det hedder: Capitalens Fortabelse. Man har dernæst omtalt, at Pengene vilde gaae til Udlandet. Ja, jeg siger, de Penge, som udlaaes til 10 à 12 pCt., jeg troer det kunde blive godt, om de

gik til Udlandet. Jeg skal henholde mig til en Dyring, som er falden fra den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning): Lidt Capital paa mange kraftige Hænder er en stor Lykke for et Land (Hør!). Jeg tilstaaer, det er saa, men det vil ikke opnaaes ved Loven af 6te April 1855, det opnaaer man ved en bunden Rentefod. Der er af en anden æret Rigsdagsmand, jeg troer for Odense Amts 1ste Valgfreds (Schovelin), indlagt Meget til Forsvar for Rentefriheden, men i dette Indlæg fremkom de Ord, at Formuens meget lige Fordeling her i Landet var et stort Gode. Ja, jeg troer det Samme, og det er derfor, jeg stiller mig paa mit Standpunkt, og jeg skal sige, hvorfor jeg troer, at Formuen er saa lige fordeelt. Jeg troer, det er, fordi vi i saa lang Tid have haft en bunden Rentefod; men jeg troer ligesaavidt, at naar vi en Tid have haft en fri Rentefod, saa vil det Modsatte være Tilfældet. Altsaa min Mening er, at Landeieendomsbestidderne behøve en Støtte imod Capitalens Indtrængen, som skal hedde den bundne Rentefod; thi ellers vil, efter min Formening, Capitalen fortrænge Eiendomsbestidderne fra deres Eiendomme som Selveiere og derimod stille dem som Forpagtere eller som hvilketsomhelst Andet. Der fremkom forøvrigt i den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tschernings) Foredrag en Deel, som jeg maa sige, jeg ikke forstod. Det var nærmest, hvad Beregningen angik. Jeg fik Indtryk af, at det skulde være af den Slags, som man kalder Lustregning, og hvor man faaer et Facit, som kan betegnes med 4 Bogstaver, men som jeg ikke skal gjøre Forsøg paa at betegne. — Jeg troer, som sagt, at den frie Rentefod vil bidrage til, at Driftscapitalen drages bort fra den mindre formuende Befolkning under Navn af Rente, og jeg troer, at det vil lede hen til, at den Tilstand, som nu er, vil blive afløst af en anden, nemlig en saadan, hvor der bliver nogle saa Rigmænd og en stor Masse meget Uformuende. Jeg anseer den arbejdende og uformuende Befolknings Velvære for Grundpilleren for en Stats Bestaaen. Førend jeg slutter, skal jeg endnu med et Par Ord henvende mig til den ærede Rigsdagsmand for Holbek